

2) Zákon o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch

(zákaz príliš nízkych spotrebiteľských cien a zmlúv, ktoré sú neprimerane výhodné pre jednu stranu, obmedzenie rozsahu služieb medzi dodávateľom a odberateľom)

Primárny zdroj: Návrh (č. 172/2008) zákona o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch
<http://www.nrsr.sk/exeIT.NRSR.Web.SSLP/SSLP.aspx?MasterID=2365>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 11.4.2008 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2009

Navrhovateľ: Ministerstvo hospodárstva SR

Zámer opatrenia: odstrániť dlhodobo pretrvávajúce problémy v obchodných záväzkových vzťahoch medzi prevádzkovateľmi obchodných reťazcov a ich dodávateľmi, najmä neprimerané obchodné praktiky prevádzkovateľov obchodných reťazcov pri uzatváraní zmluvy

Obsah opatrenia:

- upravuje všetky obchodné vzťahy na Slovensku, nielen týkajúce sa obchodných sietí, ktoré predávajú potraviny:
  - zakazuje predaj tovaru konečnému spotrebiteľovi za cenu nižšiu, ako je jeho výrobná alebo nákupná cena, okrem prípadov, ak sa na takejto cene dohodol dodávateľ s odberateľom; prípadné náklady znáša dodávateľ
  - zakazuje dodatočné znižovanie cien dodaného tovaru na náklady dodávateľa bez písomného zdôvodnenia a bez dohody
  - zakazuje odberateľovi kontrolovať výrobu dodávateľa, pokiaľ ten má platný certifikát kvality
  - zakazuje neodôvodnené vrátenie tovaru odberateľom dodávateľovi na náklady dodávateľa
  - zakazuje neodôvodnenú výmenu dodaného tovaru na náklady dodávateľa
  - obmedzuje využitie distribučnej siete dodávateľa a časovo obmedzené umiestnenie tovaru dodávateľa v prevádzkarni odberateľa
  - obmedzuje spoplatnenie za umiestnenie tovaru dodávateľa na určitom mieste v prevádzkarni odberateľa bez toho, aby dodávateľ o to požiadal
- pri službách, ktoré sa obmedzujú, môže byť peňažné plnenie (bez DPH a spotrebnej dane) najviac 3% z ročných tržieb dodávateľa za tovar predaný jednotlivému odberateľovi v danom kalendárnom roku
- pri zistení dohodnutej neprimeranej podmienky môže strana, ktorej je podmienka na prospech, dostať pokutu až do výšky 5 mil. Sk (pri porušení obmedzenia), prípadne 10 mil. Sk (pri porušení zákazu)
- pri nepredložení dokladov, neposkytnutí informácií alebo pri bránení výkonu kontroly môže táto strana dostať pokutu do výšky 50 000 Sk.

Hlasy proponentov:

- opatrenie obmedzí aspoň najhrubšie formy zneužívania ekonomickej sily obchodných reťazcov - potravinári musia odoberateľom uhrádzať vo forme rôznych zliav, poplatkov a dodatočných bonusov 4% až 18% z hodnoty realizovaného tovaru a tieto poplatky majú čoraz rôznorodejšie podoby
- úprava obchodných vzťahov zvýši ochranu spotrebiteľov a spracovateľov pred zneužitím ekonomickej sily niektorých obchodníkov
- zvýši sa konkurencieschopnosť a trvalá udržateľnosť poľnohospodárstva a potravinárstva, ako aj stabilita podnikania a podpora konkurencieschopnosti poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov
- boli zaregistrované prípady, keď maloobchodná marža obchodných reťazcov bola vo výške 40% - 100%

Hlasy oponentov:

- zákon sa nesnaží byť v prospech občana - nezvyšuje ochranu spotrebiteľa, ani jeho práva, ani nemá za cieľ znížiť ceny – predpokladaný efekt je práve opačný, keďže sa obmedzia výpredaje v obchodoch
- snaha vstúpiť do voľného dohodovania zmluvných vzťahov medzi obchodníkmi a ich dodávateľmi obmedzuje slobodu podnikania a voľnosť trhu, čo v konečnom dôsledku poškodí tých, ktorým mal zákon pomôcť
- obchodné reťazce budú výrobky radšej nakupovať lacnejšie mimo územia Slovenska a slovenskí výrobcovia nebudú mať na domácom trhu taký podiel ako dnes, dokonca tak môžu byť prinútení znížiť produkciu
- zakázanie zliav neprispieje k udržateľnosti inflácie, ale práve naopak, hrozí, že bude znamenať zdražovanie potravín kvôli zníženiu konkurencie a efektívnosti na trhu
- trhové a ekonomické dáta ukazujú, že obchodníci nevystupujú ako jednoliata sila, ktorá by vzájomnými dohodami deformedovala konkurenčné prostredie
- zákon obsahuje mnoho absurdných ustanovení – napríklad to, že odberateľ nesmie kontrolovať dodávateľa, hoci je zodpovedný za kvalitu výrobku / služby
- legislatíva, ktorá by výrazným spôsobom zasahovala do obchodných vzťahov, neexistuje v žiadnej krajine EÚ
- zástupcovia obchodných reťazcov tvrdia a dokazujú údajmi, že ich marže a zisky nie sú také vysoké, ako uvádzajú ministerstvá – pri krátkodobých potravinách býva marža 10% - 15%, pri špeciálnych do 22%